

Magnoliaceae

Fumariaceae

Violaceae

Asteraceae

Magnoliaceae – šácholanovité

Oddělení: *Angiospermae (Magnoliophyta)*
Bazální krytosemenné
Magnoliidy

Řád: *Magnoliales*
Čeleď: *Magnoliaceae*

Magnoliaceae – šácholanovité

- Stromy nebo keře (vždyzelené nebo opadavé)
- Dřevo s trachejemi i tracheidami

Liriodendron tulipifera

Magnolia x soulangeana

Magnoliaceae – šácholanovité

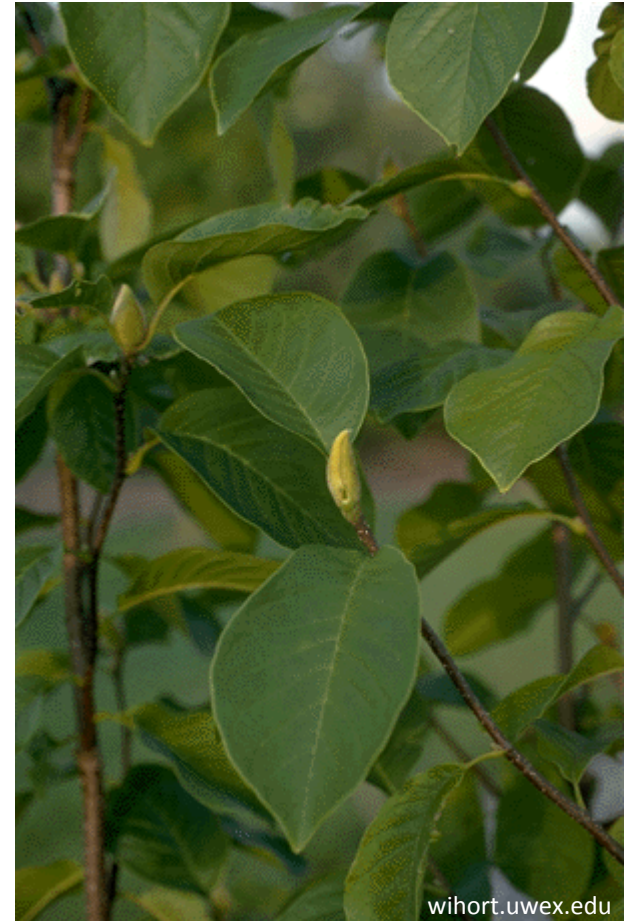
•Listy

jednoduché, střídavé, s řapíky a opadavými palisty

Liriodendron tulipifera

Magnolia x soulangeana

Magnoliaceae – šácholanovité

- **Květy** většinou oboupohlavné, **spirální**, jednotlivé
- **Květní obaly** nerozlišené, tvoří **okvětí**

Magnolia stellata

Magnolia x soulangeana

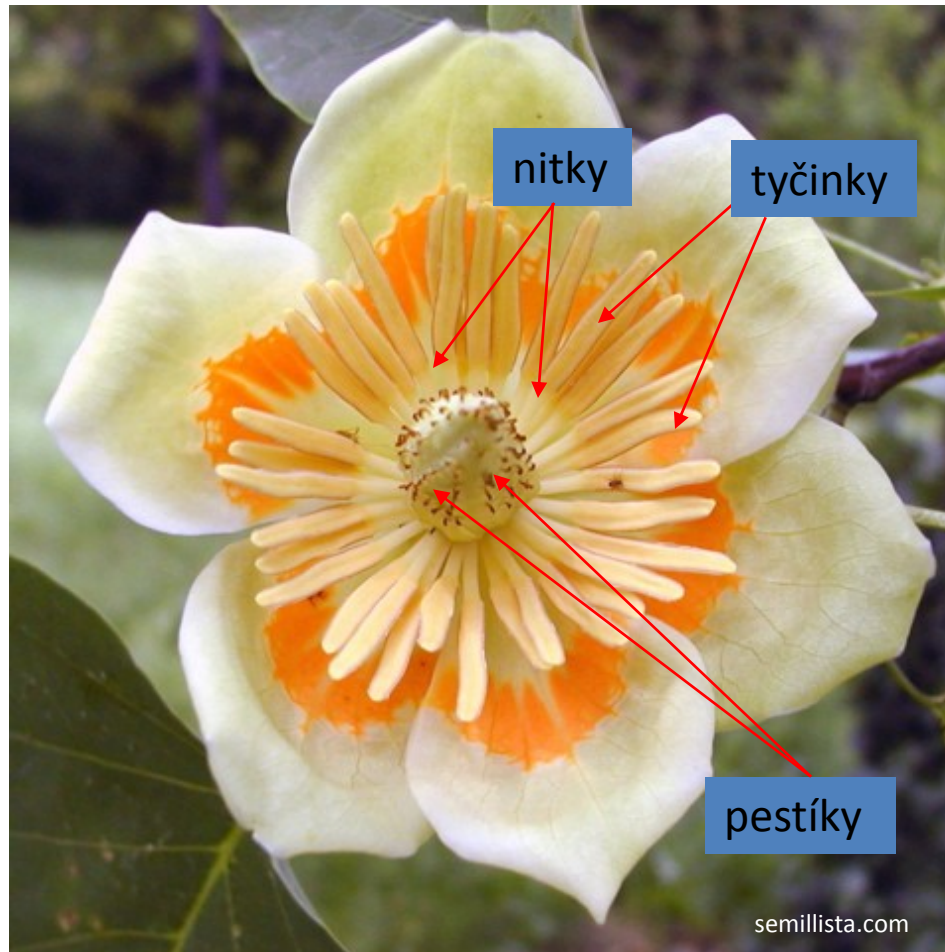
Liriodendron tulipifera

Magnoliaceae – šácholanovité

- **Tyčinek mnoho**, většinou lupenitých (krátká a tlustá nitka)
- **Gyneceum apokarpní** = srůstá z jednoho plodolistu, plodolistů **mnoho** na prodlouženém květním lůžku

Liriodendron tulipifera

Magnoliaceae – šácholanovité

- **Plod** měchýřek (*Magnolia*), nažka (*Liriodendron*), tvoří šiřticovitá souplodí
- častá kantarogamie = opylení brouky

Liriodendron tulipifera

Magnolia grandiflora

Fumariaceae - zemědýmovité

Oddělení: *Angiospermae* (*Magnoliophyta*)

Dvouděložné

Bazální dvouděložné

Řád: *Ranunculales*

Čeleď: *Papaveraceae*

(býv. *Fumariaceae* dnes podčeledí: *Fumarioideae*)

Fumariaceae – zemědýmovité

- Byliny, jednoleté nebo vytrvalé
- **Listy** střídavé, složené bez palistů
- **Stonek** s idioblasty obsahují **alkaloidy**
- **Podzemní hlízy**
- Pozn. *Papaveraceae* – mírně odlišná charakteristika!

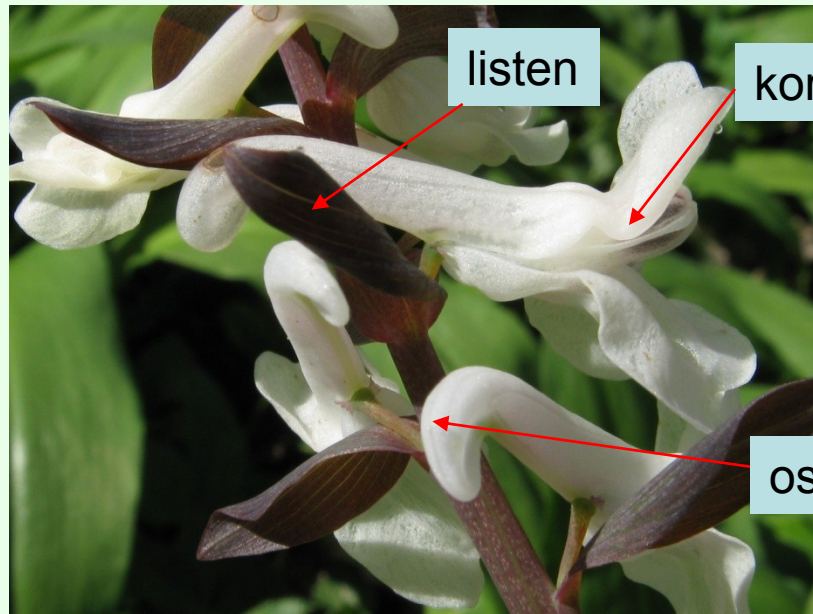

Corydalis solidata

Fumariaceae – zemědýmovitě

- **Květy jednotlivé** nebo **hroznovitá květenství**
Oboupohlavné, **zygomorfní** nebo **bisymetrické**
cyklické
- **Květní obaly** rozlišené, volné
- **Kalich** 2 lístky, opadavý
- **Koruna** 2+2, vnější vybíhají v **ostruhu**

Corydalis cava

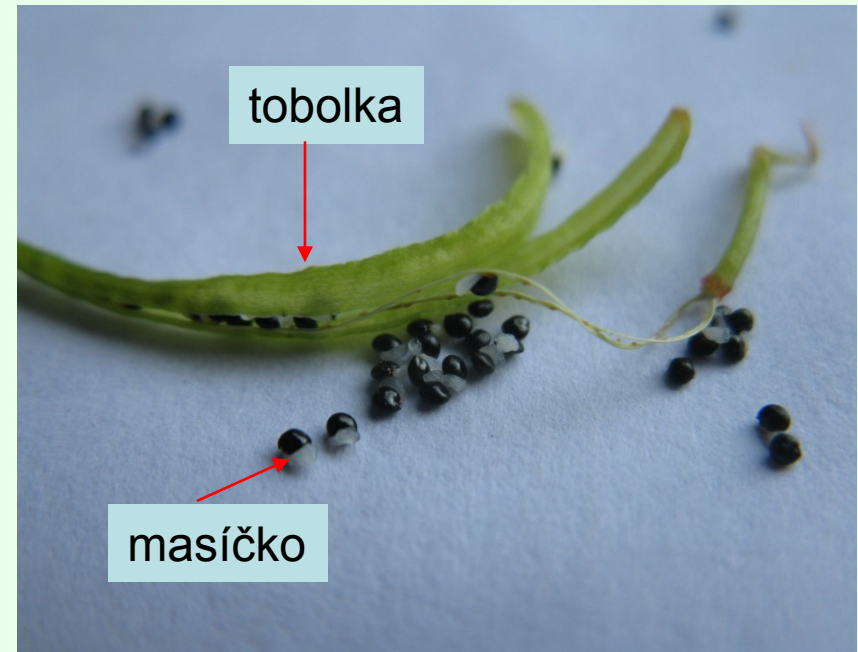
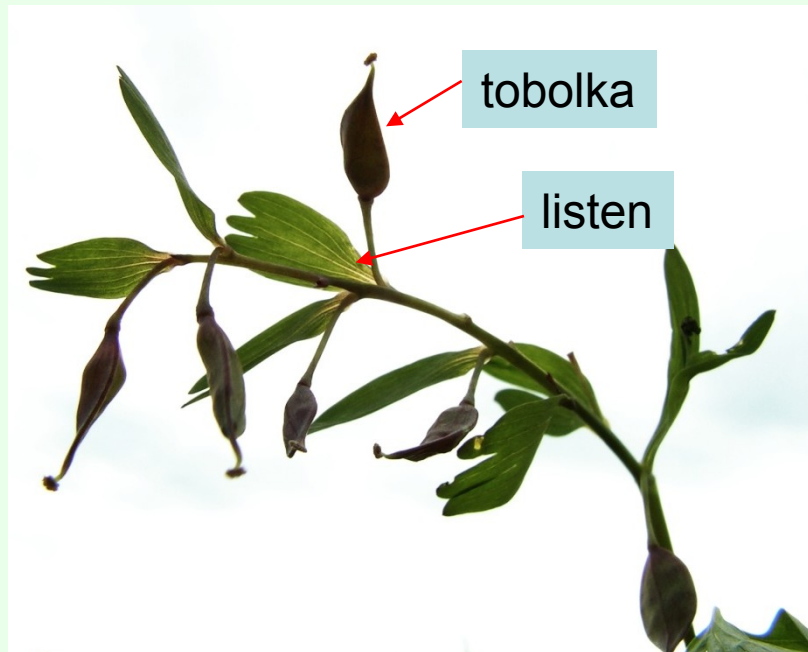
Dicentra spectabilis

Fumariaceae – zemědýmovité

- Tyčinky 2 se širokými nitkami a 3 prašníky (zdánlivě 6)
- Gyneceum cenokarpní (2), svrchní, jednopouzdré
1 až vajíček mnoho
- Plod **tobolka**, semena s masíčkem (*Corydalis*), nažka (*Fumaria*)

Corydalis solida

Fumariaceae – zemědýmovitě

Naši zástupci

Corydalis cava

© P. Veselý & Ch. Lipner

Corydalis solida

oblivion.okamzite.eu

Fumariaceae – zemědýmovité

Fumaria officinalis

Dicentra spectabilis (pěstovaný druh)

Violaceae – violkovité

Violaceae – violkovité

F. krytosemenné (angiosperms)
oddělení: *Angiospermae* (*Magnoliophyta*)
dvouděložné (Dicots)
pravé dvouděložné (Eudicots)
rosidy (Rosids, Eudicots I)
pravé rosidy (Eurosids)
fabidy (Eurosids I)

Řád: *Malpighiales*

Čeleď: *Violaceae* - violkovité

Violaceae – violkovité

- Byliny i dřeviny

Viola riviniana

Hymenanthera dentata

<http://media.photobucket.com>

Rinorea pubiflora

www.kew.org

Hybanthus monopetalus

www.flickr.com

Violaceae – violkovité

- **Listy** převážně střídavé, zpravidla jednoduché
- **Palisty** přítomny

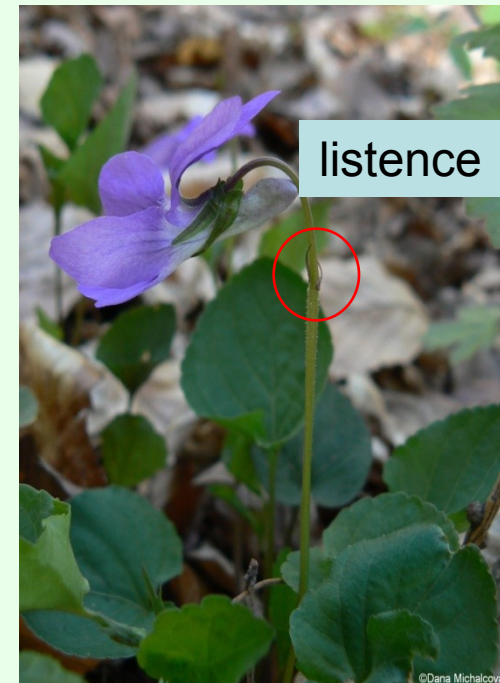
Viola mirabilis

Viola suavis

Viola riviniana

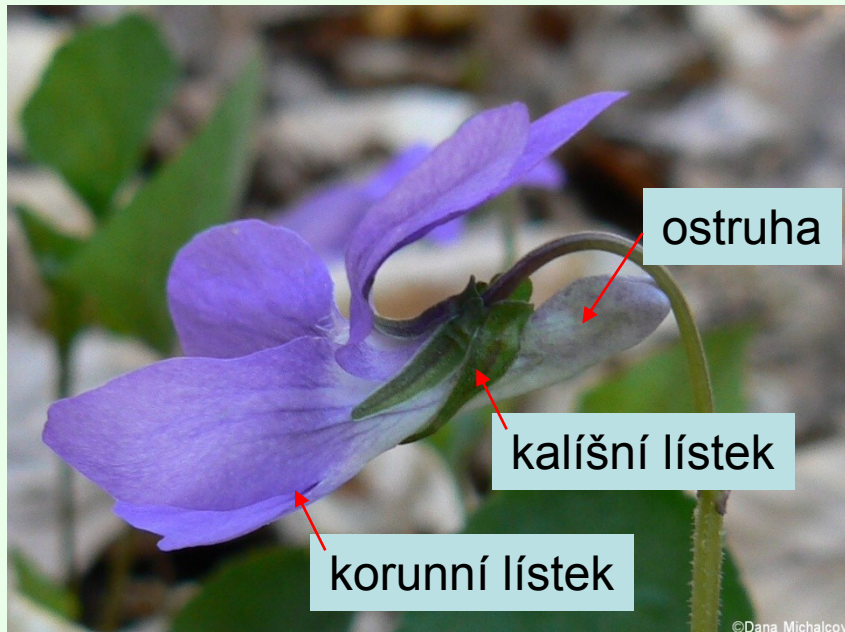

Violaceae – violkovité

- **Květy**

jednotlivé nebo v hroznech
oboupohlavné, převážně **zygomorfní**
tetracyklické, pentamerické
květní obaly **rozlišené**, volné, koruny většinou
s **ostruhou**

Viola riviniana

Viola biflora

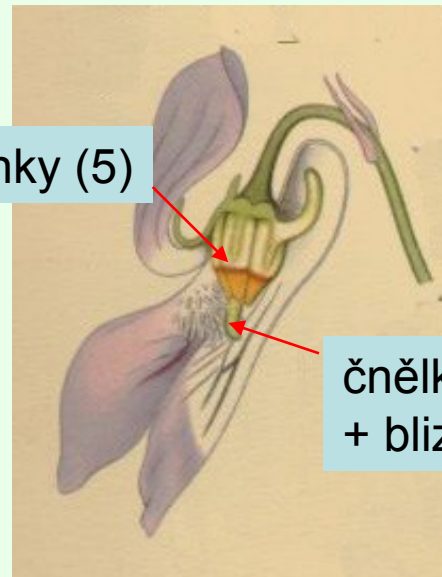

Violaceae – violkovité

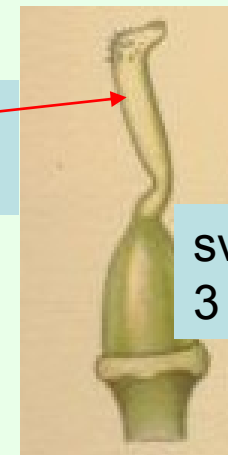
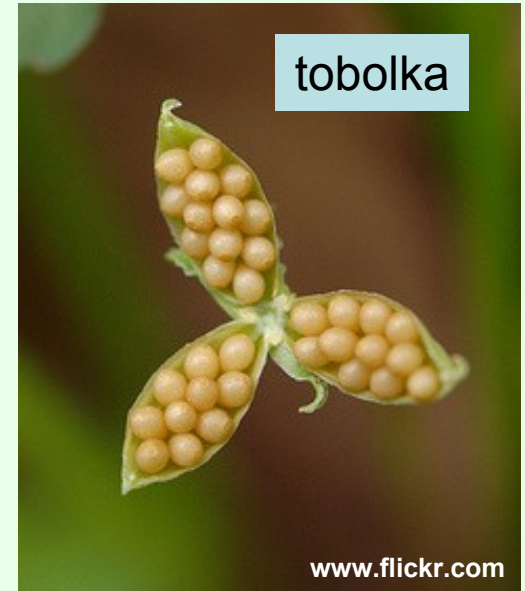
- **Květy**
tyčinky přisedlé (5)
gyneceum **cenokarpní** (3), 1pouzdré, svrchní
mnoho vajíček
plod **tobolka**
kleistogamie

tyčinky (5)

čnělka
+ blizna

Violaceae – violkovité

Naši zástupci

Viola odorata

Viola lutea subsp. sudetica

Viola arvensis

Viola biflora

Viola tricolor

Asteraceae – hvězdnicovité

Asteraceae – hvězdnicovité

F. krytosemenné (angiosperms)
oddělení: *Angiospermae* (*Magnoliophyta*)
dvouděložné (Dicots)
pravé dvouděložné (Eudicots)
asteridy (Asterids, Eudicots II)
pravé asteridy
campanulidy (Euasterids II)

Řád: *Asterales* – hvězdnicotvaré

Čeleď: *Asteraceae* - hvězdnicovité

Asteraceae – hvězdnicovitě

- Byliny (jednoleté, dvouleté i vytrvalé), polokeře, keře, stromy i sukulenty
- Anatomicky odvozené a specializované typy
- Kosmopolitní (málo v tropech)
- V pletivu často mléčnice (*Lactucoideae*)

Erigeron annuus

Parthenium argentatum

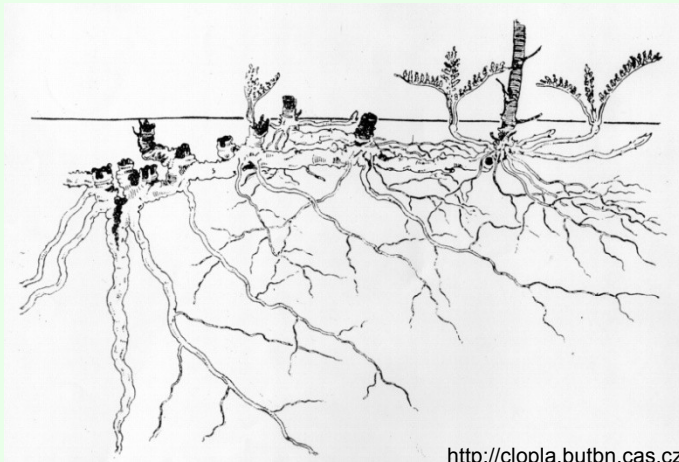
Tarchonanthus camphoratus

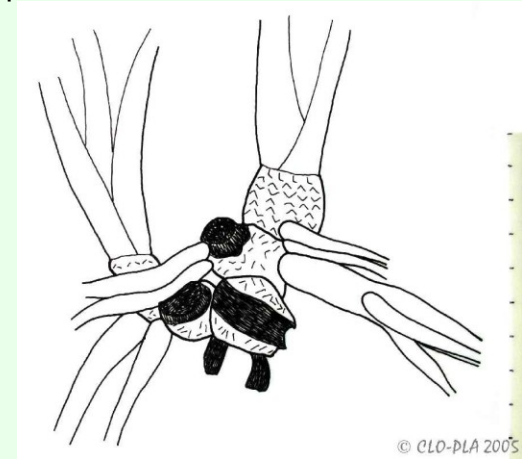
Asteraceae – hvězdnicovité

- V zemi hlízy (kořenového nebo oddenkového původu) nebo dlouhé oddenky

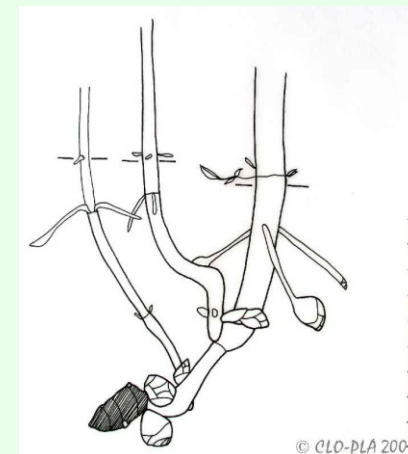
Achillea millefolium agg. - oddenek

Cirsium canum – hlíza kořenového původu

Helianthus tuberosus – hlíza oddenkového původu

Asteraceae – hvězdnicovité

- **Listy** střídavé, vstřícné nebo v přízemní růžici, jednoduché nebo zpeřené, lysé až plstnaté
- kompasové rostliny, listy dvojího typu
- **Palisty** chybějí

Arctium lappa

© Dana Michalcová

Xanthium albinum

© Dana Michalcová

Cirsium oleraceum

© Dana Michalcová

Asteraceae – hvězdnicovité

- **Květy** ve složitém sekundárním květenství zvaném úbor
- **Úbor** jeden nebo více (složitá květenství – hrozen, lata, strboul atd.)

Taraxacum sect. Ruderalia

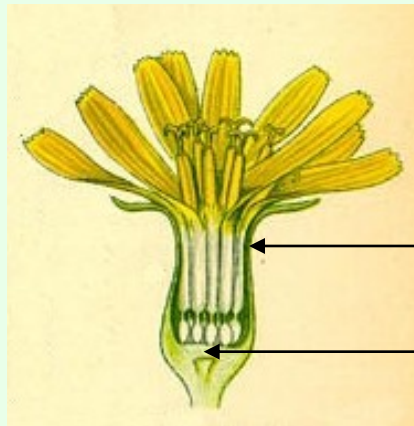

zákrov

Serratula tinctoria - plevky

Lactuca virosa - úbor

zákrov

květní lůžko

Helianthus annuus – 1 úbor

terč

paprsek

Inula helenium – úbory v hroznu

Asteraceae – hvězdnicovitě

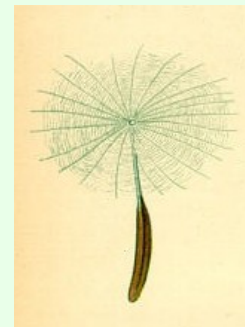
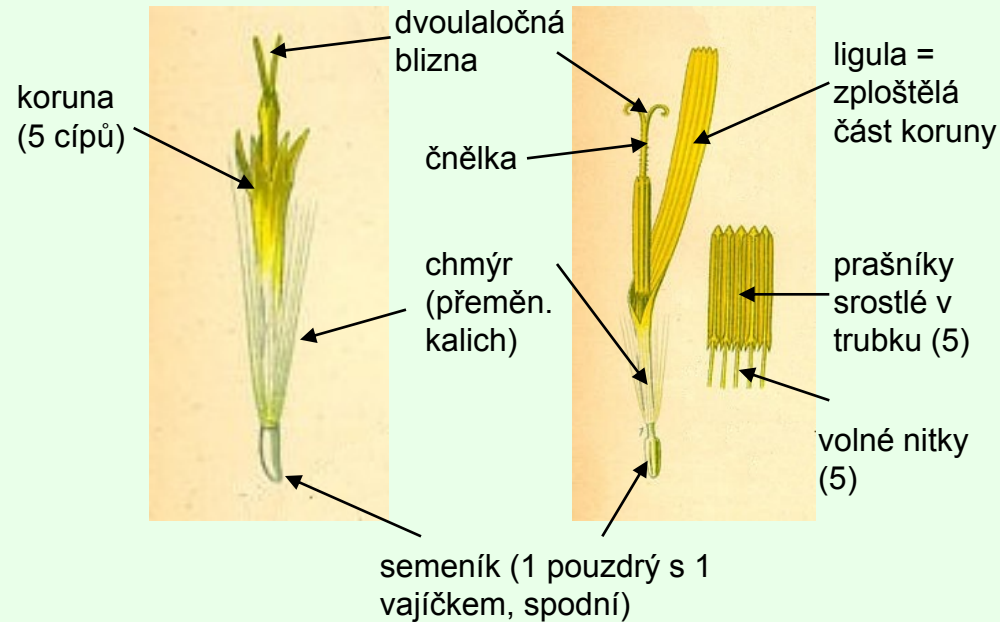
- **Květy** oboupohlavné, jednopohlavné i jalové, aktimomorfní n. zygomorfní, pětičetné, pestík – 2 plodolisty
- **Koruna** trubkovitá, doupyská, jazykovitá nebo nálevkovitá
- **Kalich** zpravidla přeměněn na chmýr
- **Plod** - nažka

Centaurea cyanus – nálevkovitá koruna (jalový květ)

Inula helenium – trubkovitá koruna

Taraxacum sect. Ruderalia – jazykovitá koruna

Tragopogon pratensis – nažka s chmýrem

Asteraceae – hvězdnicovité

Naši zástupci

Bellis perennis

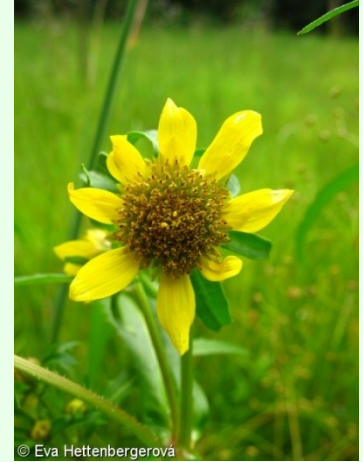
© Dana Michalcová

Achillea ptarmica

© Pavel Novák

Bidens cernua

© Eva Helttenbergerová

Carlina vulgaris

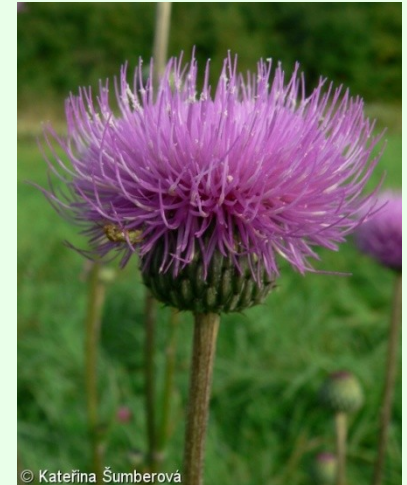
© Dana Michalcová

Centaurea montana

© Dana Michalcová

Cirsium canum

© Kateřina Šumberová